Betänkande FvUB 1/2019 rd─ RP 4/2019 rd

Förvaltningsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av skjutvapenlagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av skjutvapenlagen (RP 4/2019 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för betänkande

Sakkunniga

Utskottet har hört
- specialsakkunnig Ilmari Uljas, inrikesministeriet
- chef för vapenförvaltningen Mika Lehtonen, Polisstyrelsen.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att ikraftträdandebestämmelsen i den lag om ändring av skjutvapenlagen som träder i kraft den 15 juli 2019 ska ändras. Bestämmelsen ändras så att vissa bestämmelser som gäller elektroniska tjänster träder i kraft den 1 mars 2020, när den förnyade versionen av polisens vapenregistersystem, som gör det möjligt att använda elektroniska tjänster i ärenden som gäller vapentillstånd, är i användning.

Lagen avses träda i kraft den 15 juli 2019.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

I slutet av riksmötet 2018 godkände riksdagen en lag om ändring av skjutvapenlagen (FvUB 37/2018 rd — RP 179/2018 rd). Genom den lagen (724/2019), som träder i kraft den 15 juli 2019, genomför Finland nationellt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/853 om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG direktivet om kontroll av förvärv och innehav av vapen (nedan kallat vapendirektivet).

Den nu aktuella propositionen anknyter till ett kvarhängande fel i skjutvapenlagens ikraftträdandebestämmelse angående de bestämmelser vars ikraftträdande måste knytas till översynen av po-

lisens vapenregistersystem och införandet av en ny version av systemet. Genom lag 724/2019 ändrades ikraftträdandet för 25, 42 c och 70 § i skjutvapenlagen så att ikraftträdandetidpunkten för vissa bestämmelser som anknyter till införandet av elektroniska tjänster felaktigt är den 15 juli 2019, trots att tidpunkten för ikraftträdandet redan tidigare, genom lag 896/2018, ändrats till den 1 mars 2020 till följd av förseningar i projektet för utveckling av vapenregistersystemet. I proposition RP 4/2019 rd föreslår regeringen att detta misstag i 1 mom. i ikraftträdandebestämmelsen rättas till.

I 42 c § i skjutvapenlagen föreskrivs genom lag 724/2019 om anmälan till polisen av identifieringsuppgifter om vapen och vapendelar. Regeringen föreslår att 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen ändras. Fram till och med den 29 februari 2020 ska identifieringsuppgifter om ett vapen lämnas vid ett besök på en polisinrättning, och det skjutvapen eller effektiva luftvapen eller den vapendel som anmälan gäller ska visas upp i samband med att uppgifterna lämnas. Det är frågan om ett förfarande som tillämpas under den tid det inte finns tillgång till ett elektroniskt vapenregistersystem. Anmälan om utlåning av ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel behöver dock inte göras förrän det har införts en elektronisk tjänst för vapentillståndsärenden.

En värnpliktig person ska enligt 45 § 3 mom. i den ändrade skjutvapenlag som träder i kraft den 15 juli 2019 på begäran visa upp utredning över fullgjord beväringstjänst eller civiltjänst. Om den värnpliktige inte har fullgjort beväringstjänst eller civiltjänst ska han på begäran visa upp ett förordnande om tjänstgöring eller ett beslut om befrielse från tjänstgöring, uppskov med eller avbrytande av tjänstgöring, samt orsakerna till detta. Regeringen föreslår att det i 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen föreskrivs att en värnpliktig person ska åläggas skyldighet att lägga fram de utredningar som avses i 45 § 3 mom. till och med den 29 februari 2020, eftersom det fram till och med detta datum inte finns tillgång till ett datasystem som tillåter elektronisk hantering.

Förvaltningsutskottet anser att de föreslagna ändringarna av 1 och 2 mom. ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av skjutvapenlagen behövs, eftersom elektronisk hantering i vapentillståndsärenden inte kan tillämpas innan polisens projekt för vapenregistersystemet har slutförts. Därmed är det inte heller möjligt att tillämpa eller följa vissa bestämmelser i skjutvapenlagen innan projektet har slutförts. Utskottet föreslår dock en teknisk ändring av 2 mom.

Enligt uppgift är avsikten att det nya vapenregistersystemet ska tas i bruk den 1 mars 2020. Systemet ska vara klart i tekniskt avseende i december 2019. Utifrån inkommen utredning är det likväl inte säkert att systemet kommer att bli klart inom planerad tid. Utskottet noterar i det här sammanhanget också att polisens tillståndsförvaltning har knappa resurser i förhållande till bland annat de uppgifter som översynen av vapenförvaltningen kräver.

I 53 a § i skjutvapenlagen finns bestämmelser om påvisande av aktiv hobbyverksamhet. Bestämmelserna träder i kraft den 15 juli 2019. Under sakkunnigutfrågningen aktualiserades näst sista meningen i 11 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i den lag som träder i kraft den 15 juli 2019. Enligt bestämmelsen gäller skyldigheten att påvisa aktiv hobbyverksamhet enligt 53 a § inte sådana vapentillstånd vilkas giltighetstid fortsätter enligt momentet.

I fråga om skjutvapen och vapendelar som avses i 9 § 4—6 punkten i lagen om ändring av skjutvapenlagen (724/2019) fortsätter enligt utredning tillståndet att gälla med stöd av 11 mom. i

ikraftträdandebestämmelsen, om det tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapnet har beviljats senast den 12 juni 2017 och om tillståndshavaren har anmält föremålets identifieringsuppgifter till polisen senast den dagen. Enligt 11 mom. i ikraftträdandebestämmelsen innefattar tillståndet att inneha skjutvapen också rätten att förvärva och inneha laddningsanordningar enligt 3 § 2 mom.

Skyldigheten att påvisa aktiv hobbyverksamhet enligt 53 a § har föreskrivits genom en ändring av skjutvapenlagen som trädde i kraft den 13 juni 2011 (124/2011). Skyldigheten gäller den i paragrafen avsedda tillståndshavaren och, med förbehåll för godtagbara användningssyften, sådana skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten i skjutvapenlagen, det vill säga pistoler, miniatyrpistoler, revolvrar och miniatyrrevolvrar. Enligt uppgift till utskottet är näst intill alla pistoler korta halvautomatiska skjutvapen som avfyrar patroner med centralantändning och kan förses med en löstagbar laddningsanordning. De kan också förses med en laddningsanordning med en kapacitet som överstiger 20 patroner. I det fallet är de också sådana skjutvapen som avses i 9 § 5 punkten underpunkt a i lagen om ändring av skjutvapenlagen (724/2019).

Med hänsyn till det som sagts ovan konstaterar utskottet att den i 53 a § i lagen om ändring av skjutvapenlagen (124/2011) avsedda skyldigheten att påvisa aktiv hobbyverksamhet i praktiken inte alls gäller tillstånd för halvautomatiska pistoler, i det fall att tillståndet har beviljats senast den 12 juni 2017 och tillståndshavaren har anmält föremålets identifieringsuppgifter till polisen senast den dagen. Eftersom tillstånd som berättigar till innehav av vissa skjutvapen med stöd av den lagändring som trädde i kraft den 13 juni 2011 först beviljas för viss tid, högst fem år, tillämpas skyldigheten att påvisa aktiv hobbyverksamhet i praktiken inte på tillstånd som beviljats mellan den 14 juni 2016 och den 11 juni 2017 och gäller tills vidare, och inte heller på tillstånd som före den 13 juni 2011 beviljats för viss tid och efter den 13 juni 2013 förnyats som gällande tills vidare. Med tanke på vapensäkerheten är detta inte motiverat, och enligt utskottets uppfattning har detta inte heller varit avsikten.

Förvaltningsutskottet föreslår därför att ikraftträdandebestämmelsens 11 mom., som inte ingår i propositionen, ändras så att skyldigheten att påvisa aktiv hobbyverksamhet kvarstår i fråga om pistoler.

Vidare föreslår utskottet att ikraftträdandebestämmelsens 14 mom., som inte ingår i propositionen, förtydligas så att det inte kan tolkas så att skyldigheten att påvisa aktiv hobbyverksamhet inte gäller tillstånd som före den 12 juni 2017 beviljats för sådana skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten.

Förvaltningsutskottet anser att propositionen behövs och fyller sitt syfte och tillstyrker den med de anförda ändringarna.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 4/2019 rd med ändringar. ***(Utskottets ändringsförslag)***

Lagförslag

Lag

om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av skjutvapenlagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om ändring av skjutvapenlagen (724/2019) 1, 2, 11 och 14 mom. i ikraftträdandebestämmelsen som följer:

Denna lag träder i kraft den 15 juli 2019. Bestämmelserna i 25 §, 42 c § 2 mom. 1 punkten och 70 § 3 mom. träder dock i kraft först den 1 mars 2020.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 42 c § ska till och med den 29 februari 2020 identifieringsuppgifter om ett vapen lämnas vid ett besök på en polisinrättning, och det skjutvapen eller effektiva luftvapen eller den vapendel som anmälan gäller visas upp i samband med att uppgifterna lämnas. Med avvikelse från vad som föreskrivs i 45 c § behöver anmälan om utlåning av ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel inte göras förrän från och med den 1 mars 2020. Med avvikelse från vad som föreskrivs i 45 § 3 mom. ska en värnpliktig person till och med den 29 februari vid ansökan om vapentillstånd lägga fram utredning över fullgjord beväringstjänst eller civiltjänst eller, om den värnpliktige inte har fullgjort beväringstjänst eller civiltjänst, lägga fram ett förordnande om tjänstgöring eller ett beslut om befrielse från tjänstgöring, uppskov med eller avbrytande av tjänstgöring, samt orsakerna till detta.

— —

Giltighetstiden för sådana giltiga tillstånd som meddelats före ikraftträdandet av denna lag men senast den 12 juni 2017 och som berättigar till innehav av sådana skjutvapen enligt 9 § 4–6 punkten eller delar till dem vilkas identifieringsuppgifter tillståndshavaren har anmält till polisen senast den 12 juni 2017, fortsätter efter ikraftträdandet av denna lag. Det tillståndet innefattar också rätten att förvärva och inneha laddningsanordningar enligt 3 § 2 mom. Giltighetstiden för ett vapentillstånd fortsätter högst den tid för vilket det har meddelats. Skyldigheten att påvisa aktiv hobbyverksamhet enligt 53 a § gäller inte sådana vapentillstånd vilkas giltighetstid fortsätter enligt detta moment och vars tillståndshavare inte har varit skyldig att påvisa aktiv hobbyverksamhet enligt de bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande. Till övriga delar tillämpas denna lag på ovannämnda vapentillstånd.

— —

~~Med undantag för sådana skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4–7 punkten ska bestämmelsen~~ Bestämmelsen i 53 a § om påvisande av aktiv hobbyverksamhet ska tillämpas på sådana tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen vars tillståndshavare har varit skyldig att påvisa aktiv hobbyverksamhet enligt de bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande och på sådana

tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen som meddelats efter ikraftträdandet av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 2019.

Helsingfors 19.6.2019

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Lulu Ranne saf
vice ordförande Mari-Leena Talvitie saml
medlem Tiina Elo gröna
medlem Eveliina Heinäluoma sd
medlem Hanna Huttunen cent
medlem Anna-Kaisa Ikonen saml
medlem Mikko Kärnä cent
medlem Aki Lindén sd
medlem Mats Löfström sv
medlem Mauri Peltokangas saf
medlem Riikka Purra saf
medlem Juha Pylväs cent
medlem Mika Raatikainen saf
medlem Piritta Rantanen sd
medlem Matti Semi vänst
medlem Heidi Viljanen sd
medlem Ben Zyskowicz saml
ersättare Veijo Niemi saf.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.